

BIJEENKOMST

Vissersbijeenkomst vergelijkende visserij IJsselmeer en Markermeer

LOCATIE

Golfclub Flevoland, Lelystad

DATUM

7 februari 2020

AANWEZIG

Zie bijlage 1

Achtergrond

Het project "*Op weg naar een duurzame visserij op het IJsselmeer-Markermeer; gezamenlijke bestandsopnamen als stap naar breed gedragen vangstadadviezen*", dat wordt gefinancierd door het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij, beoogt de inzichten van wetenschappers en vissers bij elkaar te brengen en te leren van elkaars methoden en expertise. Daarmee ontstaat een meer gedragen bemonsteringsmethode als basis voor vangstadadviezen die wordt gedragen door zowel de wetenschap als de visserijsector. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet naar een duurzame visserij op het IJssel- en Markermeer.

Op 7 februari 2020 is er, in het kader van dit project, een vissersbijeenkomst bij de golfclub Flevoland in Lelystad georganiseerd door de Stichting Transitie IJsselmeer (STIJ) en Wageningen Marine Research (WMR).

Doel van deze bijeenkomst was: het presenteren van de resultaten van de A-toomkuilsurvey die in oktober 2019 in opdracht van WMR en STIJ werden uitgevoerd. Ook heeft AT-KB een bestandsschatting gepresenteerd, met de vraag of vissers zich hierin konden vinden.

Er wordt in het verslag niet verwezen naar individuele sprekers, zodat aanwezigen vrijuit konden spreken.

Programma

De bijeenkomst startte met een inleidende presentatie van Nico Beun van STIJ over de aanleiding, het doel en de beoogde resultaten van het project '*Op weg naar een duurzame visserij op het IJsselmeer-Markermeer; gezamenlijke bestandsopnamen als stap naar breed gedragen vangstadadviezen*'.

Vervolgens nam Jouke Kampen van ATKB het woord over met een terugblik naar de uitvoering van het vergelijkend vissen in oktober 2019. Als derde gaf Paulien de Bruijn van WMR een presentatie over de resultaten van de bemonstering in oktober en november van 2020. Paulien werd aangevuld door Joep de Leeuw, eveneens van WMR. Tot slot liet Jouke een bestandsschatting zien van de vissoorten in de meren zoals AT-KB die berekend heeft.

Na afloop van de presentaties was er ruimte voor vragen en discussie.

De presentaties zijn terug te vinden in de Bijlagen.

Opmerkingen bij presentatie Jouke Kampen.

Notulen

DATUM

7 februari 2020

ONS KENMERK:

CONTACTPERSOON

Paulien de Bruijn

TELEFOON

0317 486 308

E-MAIL

Paulien,debruijn@wur.nl

Geen opmerkingen

Opmerkingen bij presentatie Paulien de Bruijn

Er zijn 9 discussiepunten genoteerd tijdens de presentatie van WMR:

1. Jonge baars wordt (veel) meer gevangen door de boomkor dan door de atoomkuil, hoe kan dat?

Antwoord: Ligt dat aan de subsamples? Levendige vis zoals baarsjes liggen vaak aan de buitenrand van de bak, terwijl bij grote vangsten (met atoomkuil) met een emmer gesubd wordt. Ook kan er een foutieve subsamplefactor genoteerd zijn. Doordat elk submonster gemengd wordt voor het verdeeld wordt en er geen afwijkend grote subsamplefactors genoteerd zijn, lijken beide mogelijke verklaringen niet waarschijnlijk. Met de boomkor werden meer baarzen van de kleinste lengteklassen gevangen (zie ook 2). Jouke en Joep gaan er samen naar kijken.

2. Wat voor verschillen kunnen er verklaard worden door de verschillende maaswijdtes van boomkor en atoomkuil?

Antwoord: De boomkor heeft een iets grovere maaswijdte en kan mogelijk een effect hebben op de kleinste lengtegroepen (doch zie 1.). Ook hier gaan Jouke en Joep nog nader naar kijken.

3. Bij een beperkte diepte geeft de Stern relatief meer verstoring. Ook omdat de boomkor niet tussen 2 schepen in hangt.

Antwoord: Dit kan een andere net-ontwijkingsgedrag veroorzaken, afhankelijk van de soort en de omstandigheden. Dit zal meegenomen worden bij de bespreking van waargenomen verschillen tussen soorten en lengtegroepen.

4. Moet er nog steeds één vangstadvies komen voor de twee meren samen? De meren verschillen immers behoorlijk.

Antwoord: Tot nu toe wordt één advies gegeven, gebaseerd op aparte bemonsteringen van IJsselmeer en Markermeer enerzijds, maar vangst- en effortinformatie voor IJsselmeer en Markermeer samen (wordt geen opsplitsing gemaakt in huidige statistieken). Er is ook bezorgdheid dat er met twee adviezen in het IJsselmeer geen vis meer gevangen mag worden, en wat moeten bijvoorbeeld de Friese vissers dan? Nico geeft nog aan dat zelfs als advies per meer zou zijn, dat dan nog niet het beleid ook per meer gemaakt hoeft te worden. Toch zien de vissers liever één advies.

5. Hoe kan het dat de boomkor nog zoveel heeft gevangen terwijl er overdag is gevist?

Antwoord: WMR zal nagaan of er fouten zijn gemaakt, maar volgens de eerste controles lijkt dit echt de vangst te zijn. Een mogelijke verklaring is dat bij helderder water overdag de vis dicht bij de bodem zit op grotere diepte en zich daar relatief goed laat vangen (boomkor vist strak over de bodem i.t.t. kuilen).

6. Spiering, hoe moeten we omgaan met het protocol?

Antwoord: Het protocol voor spiering is niet meer van kracht. Wel wordt geïnformeerd over de jaarlijkse spieringstand op basis van de index vastgesteld met de boomkor.

7. Voor voedselreservering voor vogels is wel een schatting van hoeveelheden spiering nodig, hoe gaat dat met een boomkor die minder spiering vangt dan een atoomkuil?

Antwoord: de methodiek voor voedselreservering is nog in ontwikkeling en wordt zoveel mogelijk gebaseerd op een bemonsteringsindex. Daar waar absolute schattingen nodig zijn kan die index geijkt worden op andere gegevens, bijvoorbeeld de A-toomkuil. Als de boomkor elk jaar bijvoorbeeld 5 keer minder spiering vangt dan een atoomkuil, kan dat getal dus elke jaar gecorrigeerd worden. Dan is het eindbeeld gelijk tussen boomkor en atoomkuil. Maar als straks de nieuwe modellen klaar zijn, komt er ook nieuwe informatie over de robuustheid van welke parameters

van belang zijn waaruit vervolgens kan worden afgeleid hoe die parameters het beste kunnen worden bepaald. Dit zal meegenomen worden in vervolgdiscussies.

DATUM
13 april 2019

8. De index volgt de maaswijdte, als er een andere maaswijdte wordt aangehouden, wat gebeurt er dan?

PAGINA
3 van 16

Antwoord: Dit is een interessante vraag. Er valt nu niet te voorspellen wat er dan gebeurt. Hier zal naar gekeken worden met behulp van de nieuw ontwikkelde modellen.

9. Wat gebeurt er met deze resultaten in de vangstadviezen?

Antwoord: Nu er rust is afgesproken voor de hoeveelheid netten, gebeurt er dit jaar niks. De komende tijd zal de discussie over hoe we hiermee om moeten gaan worden gevoerd, ook met de vissers zelf. Zijn er geen verschillen tussen de tuigen? Jawel, maar het hangt af van de nieuwe modellen en beleidsvragen, of en welke verschillen van belang zijn voor een onderbouwing van vangstadviezen.

Jouke toonde een bestandsschatting van de meren op basis van gestandaardiseerde omrekeningen voor vangstefficiëntie (zie bijlagen). Zijn de vissers het met deze schatting eens? IJsselmeer lijkt niet geheel aan te sluiten bij het gevoel van de vissers, vooral snoekbaars lijkt een onderschatting. Markermeer wel, alleen de brasem in dat meer niet. De vissers geven aan dat als er nog meer beperkt gaat worden voor de vissers, dat een bestandsschatting dan van belang wordt. De vissers vragen zich af of deze visserijdruk past bij het kapitaal zoals AT-KB dat net berekend heeft en wat eerdere genoemde cijfers over rente nu eigenlijk zeggen. Jouke geeft aan dat de meeste visserijdruk momenteel op snoekbaars zit. En snoekbaars wordt nog steeds gevangen. Dus er blijft snoekbaars over. WMR rekent niet met rente en kapitaal en doet hier dus geen uitspraken over.

Jouke geeft op persoonlijke titel nog een boodschap mee: wees zuinig op de brasem. Als we die teveel wegvangen, wordt het water steeds helderder, en dat vergroot het probleem van de zeer vele jonge visjes die niet allemaal groot worden.

Bijlage 1: Presentielijst bijeenkomst

Deelnemer	Organisatie/ Vaartuig
Nico Beun	STIJ
Bart Last	HN3
Hans Poepjes	WON77
Hielke Fuchs	LE20 / LE23
Joep de Leeuw	WMR
Jouke Kampen	ATKB
W. Klaassen	EH49
Paulus Visscher	UK122
Freek Visscher	UK122
J. Kaptein	VOF Kaptein
Paulien de Bruijn	WMR
Albert de Boer	UK55

Bijlage 2: Presentatie Nico Beun

Welkom & Programma

Meer over het project van WMR en STIJ
Nico Beun - STIJ

Terugblik bemonstering najaar 2019
Jouke Kampen – ATKB

Resultaten bemonstering 2019
Paulien de Bruijn - WMR

Discussie & hoe verder?
Nico Beun - STIJ

Meer over het project | Nico Beun | STIJ

Aanleiding voor project

Verschillen van inzicht tussen wetenschappers en vissers over:

- visstand bemonstering
- daarop gebaseerde adviezen van WMR aan LNV

Basis duurzame visserij = visstand bemonstering die

- wetenschappelijk betrouwbaar is
- gedragen wordt door IJsselmeervissers

Doel

- Leren van elkaars methoden en kennis

Resultaat

- beter gedragen methode bemonstering visstand (zowel bij vissers als wetenschappers)

Terugblik

Pilotstudie | september 2018

- Test A-toomkuil - 2 dagen - 2 nachten

Vangstvergelijking | november 2018

- 8 dagen - 37 locaties: 14 Markermeer + 23 IJsselmeer
- Zowel dag- als nachttrek met
 - gebruikelijke bemonstering (onderzoekschip Stern)
 - alternatieve bemonstering A-toomkuil

Uitgebreide bemonstering | november 2019

- 133 trekken A-toomkuil + 21 trekken Stortkuil
- Vergelijking met 43 trekken Boomkor – reguliere bemonstering WMR

Bijlage 3: Presentatie Jouke Kampen

Bemonstering IJsselmeer – Markermeer met A-toomkuil en Stortkuil najaar 2019

Jouke Kampen - ATKB

4 weken gevist van 7 okt 2019 – 1 nov 2019

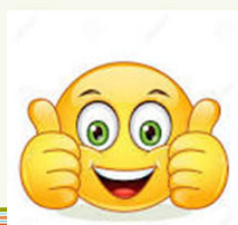
- Allemaal in donker
- A- toomkuil > 2 meter diep
- Stortkuil < 2 meter diep
- Met HN35, WON77, VD64, HK8
- Ondieptes met visbootjes ATKB
- Voorspoedig verloop

www.atkb.nl

- Samenwerking super!
- Inzet, betrokkenheid, meedenken

www.atkb.nl

133 trekken
A-toomkuil

21 trekken
Stortkuil

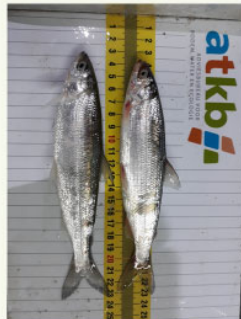
Ruim 250 ha
bevist
= 0,14% van
oppervlak

IJsselmeer				
deelgebied	# trekken AK	# trekken SK	bevist_opp.(ha)	inspanning (%)
< 2 meter	0	16	23,7	0,43
2-4 meter	21	0	36,8	0,15
4-6 meter	38	0	68,3	0,09
>6 meter	13	0	22,2	0,21
Totaal	72	16	151,0	0,13
Markemeer				
deelgebied	# trekken AK	# trekken SK	bevist_opp.(ha)	inspanning (%)
< 2 meter	0	5	7,5	1,07
2-4 meter	27	0	47,7	0,13
4-6 meter	20	0	36,0	0,11
>6 meter	14*	0	11,4	1,16
Totaal	61	5	102,6	0,15

Paar opvallende vangsten

Houting

Kleine marene

Zeeforel

Aandachtspunten voor evt. vervolg

- Nettenvrije gebieden afspreken tijdens bemonstering
- En/of stilligweek plannen in bemonsteringsperiode voor bemonsteren hotspots nettenvisserij

Overzicht atoomkuil, stortkuil en boomkor vangsten in het IJsselmeer en Markermeer

2019

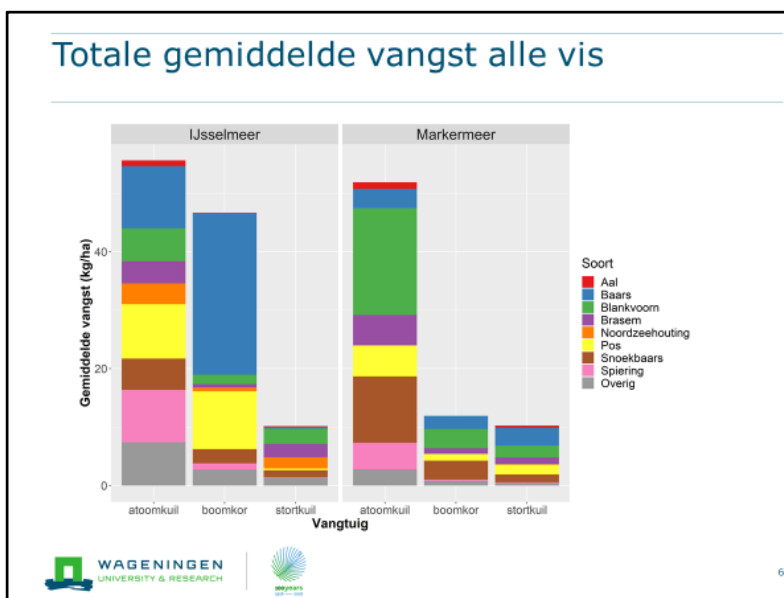
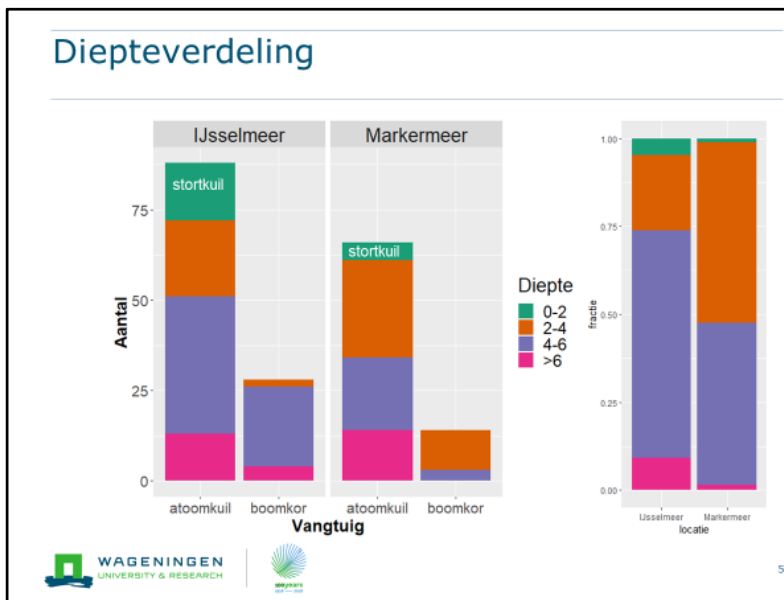
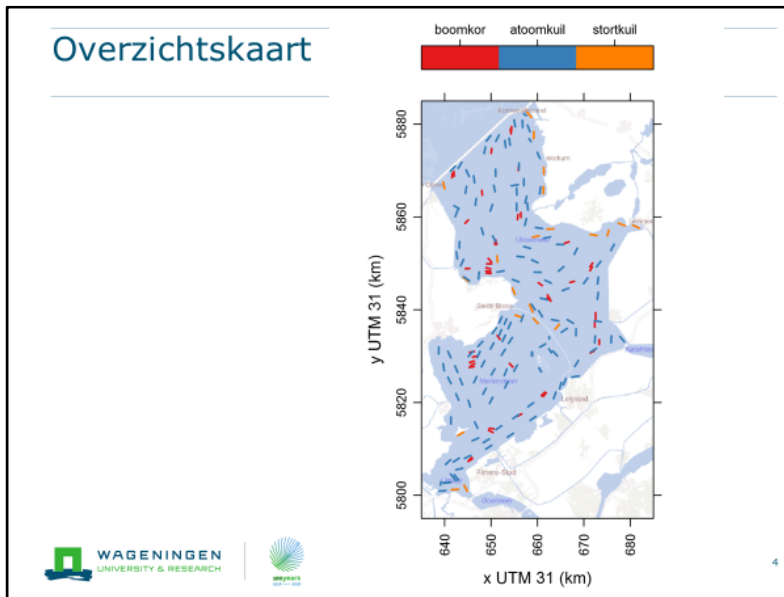
Overzicht bevindingen constatering

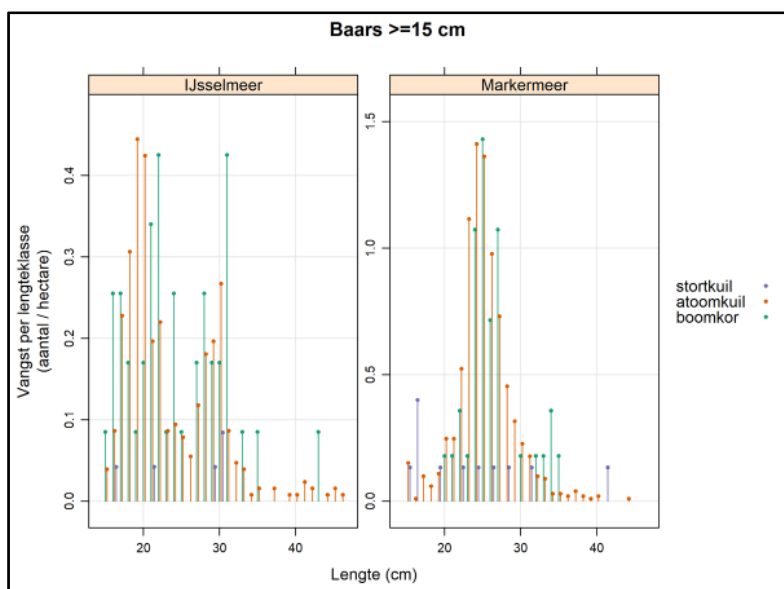
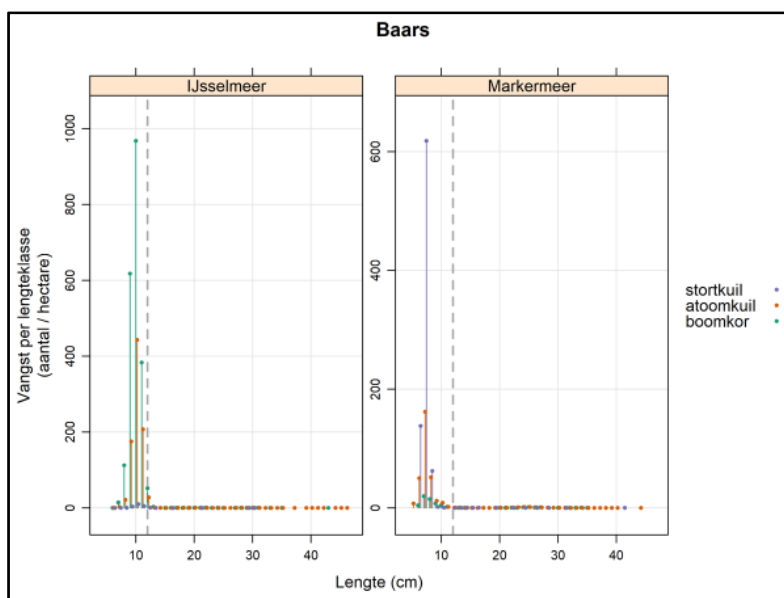
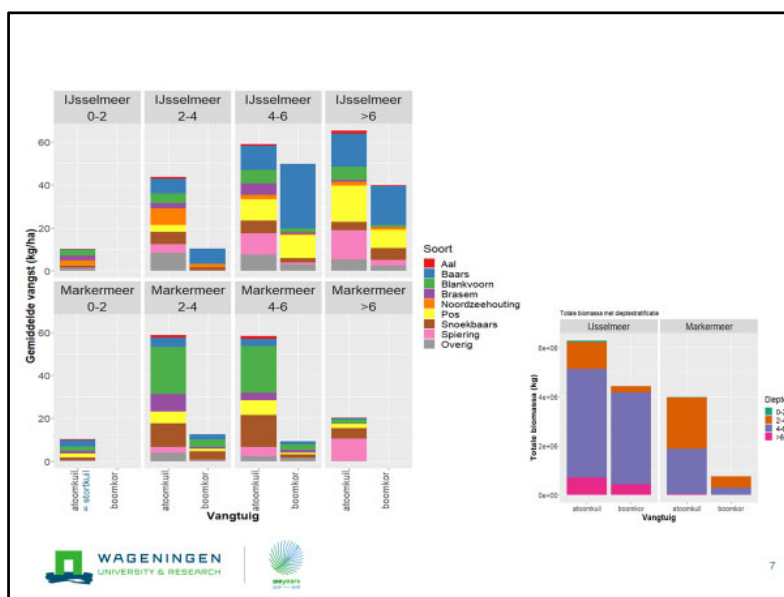
- Resultaten lijken in grote lijnen op die van vorig jaar
- Verschillen in soortensamenstelling en lengte opbouw bij verschillende vangtuigen het grootst in Markermeer
- Ca. 25 trekken per meer voldoende voor beeld biomassa / hectare

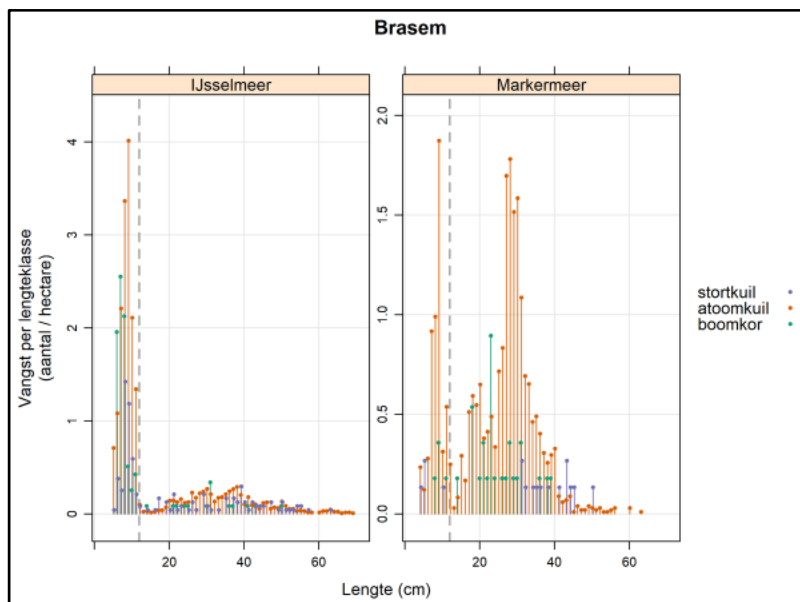
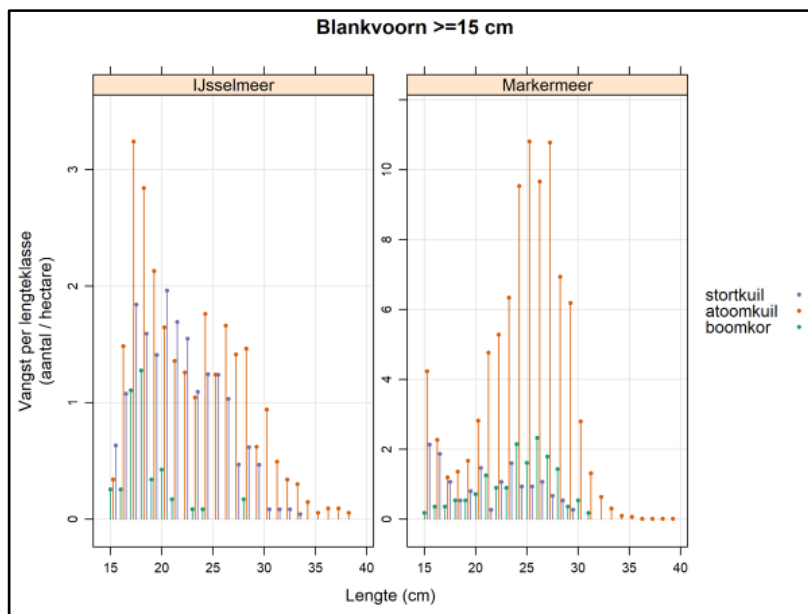
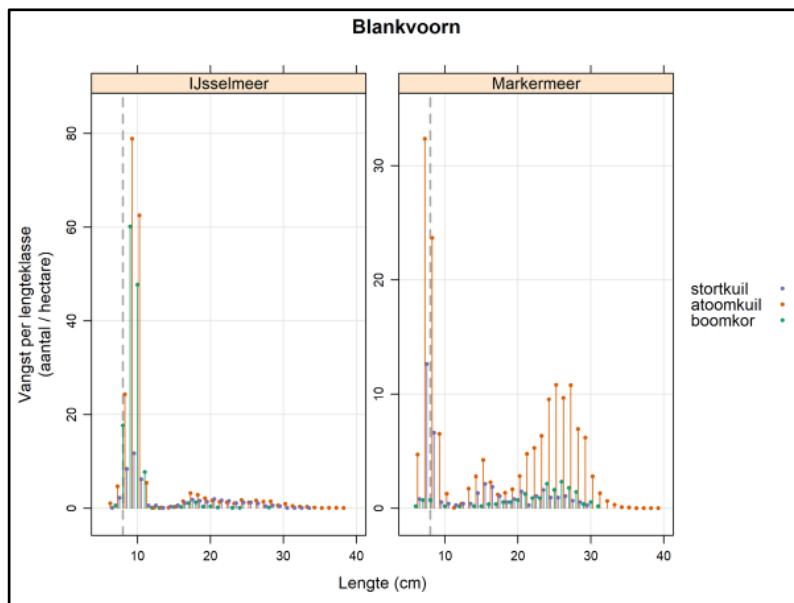
Overzicht inspanning

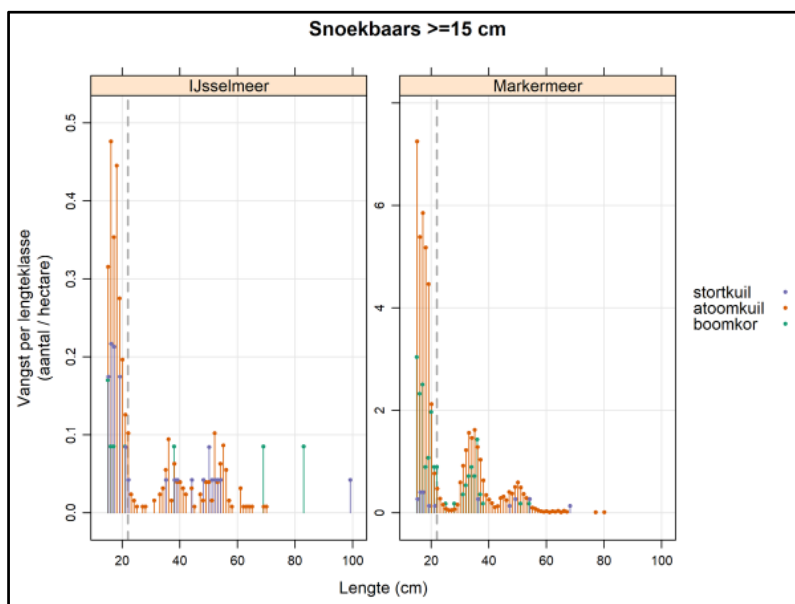
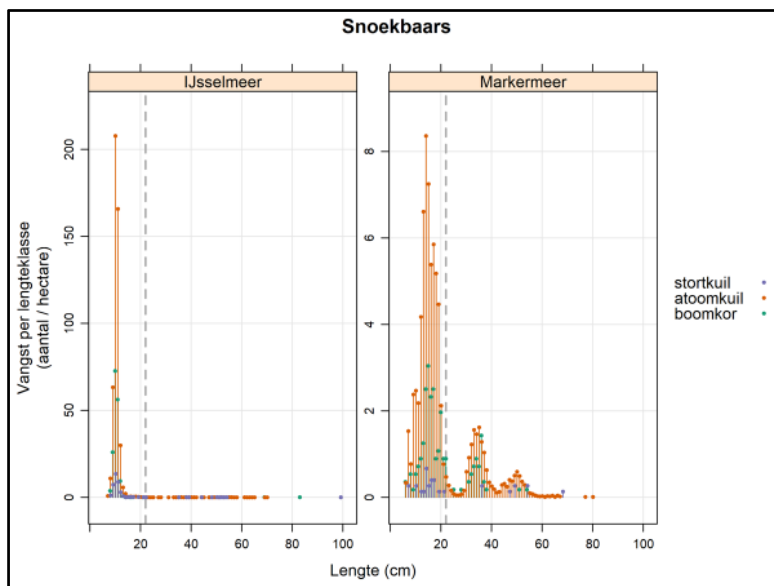
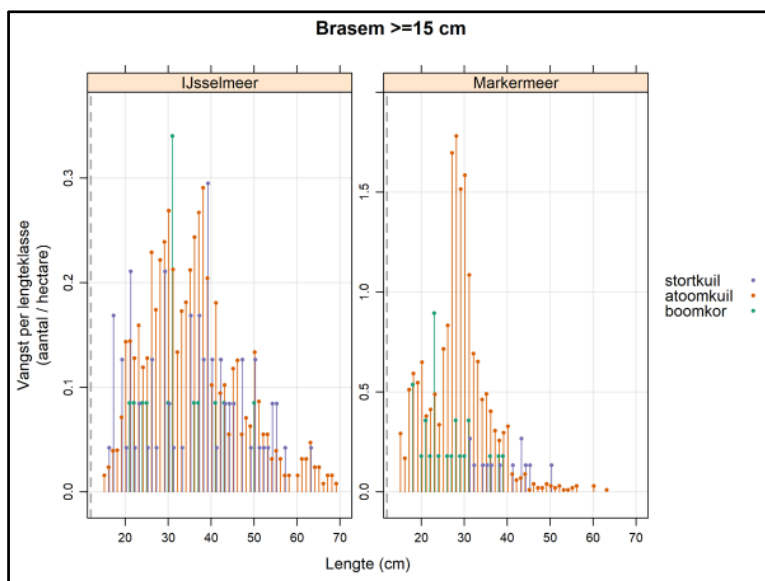
Meer	Tuig	Aantal trekken	Totaal bevestigd oppervlak (ha)	Dag / nacht
IJsselmeer	Boomkor	29	11,8	dag
IJsselmeer	Atoomkuil	72	127	nacht
IJsselmeer	Stortkuil	16	23,7	nacht
Markermeer	Boomkor	14	5,59	dag
Markermeer	Atoomkuil	61	101	nacht
Markermeer	Stortkuil	5	7,50	nacht

Let op: -Grote verschillen bevestigd oppervlak tussen de tuigen
- Boomkor alleen overdag, de 2 kuilen alleen 's nachts

Overzicht bevindingen constatering

- Beviste oppervlakte atoomkuil minstens 10x hoger dan boomkor, daardoor nauwkeurigheid atoomkuil beter
- Atoomkuil 's nachts; Boomkor overdag. Deel verschil daardoor verklaard
- Resultaten lijken in grote lijnen op die van vorig jaar
- Verschillen in soortensamenstelling en lengte opbouw bij verschillende vangtuigen het grootst in Markermeer
- Ca. 25 trekken per meer voldoende voor beeld biomassa / hectare voor Markermeer of IJsselmeer
- Advies voor 2 meren samen, is dat beste optie?

Dank

Dank voor jullie
aandacht

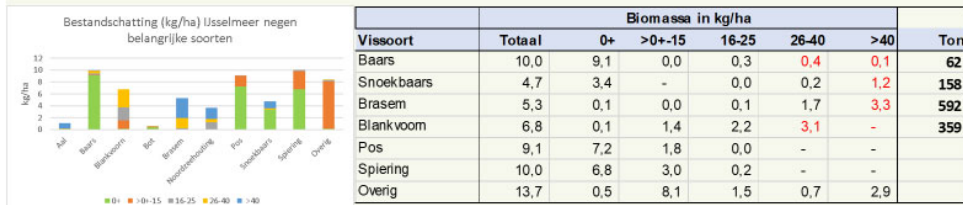
Bijlage 5: Vervolg Presentatie Jouke Kampen - bestandsschatting

DATUM
13 april 2019

PAGINA
15 van 16

Bestandschatting IJsselmeer

www.at-kb.nl

Bestandschatting Markermeer

www.at-kb.nl

Bijlage 5: Vervolg Presentatie Nico Beun

Hoe verder?

- Er wordt gewerkt aan andere manier van vangstadviesen door WMR op verzoek van LNV
KRW (lengteverdelingen) en N2000 (voedselvoorziening vogels)
WMR voert daarover regelmatig gesprekken met vissers in Putten
- Manier van bemonstering speelt daarin een rol en resultaten van dit project worden meegenomen bij besluit over hoe bemonsteren in de toekomst gaat.
- Er komt (vanzelfsprekend) een rapport waarin alles op papier staat

Tot zover

- Graag de presentielijst invullen en ondertekenen